

(*)Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais

Presentación

(*)

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais ten unha ampla traxectoria dentro da nosa universidade. A principios dos 70 xa se impartían ensinanzas de Ciencias Económicas no antigo Colexio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse na Universidade de Santiago de Compostela. En 1990 segrégase no Campus de Vigo, o que suporá o nacemento da Universidade de Vigo.

No curso 1991/92 iníciase a docencia das licenciaturas de Ciencias Económicas e de Ciencias Empresariais no edificio actual, rexistrándose dos procesos de reforma dos seus plans de estudios nos anos 1995 e 2002. A raiz da promulgación do RD 1393/2007 sobre ordenación das ensinanzas universitarias pone en marcha o proceso de adaptación ao Espazo Europeo de Educación Superior, de tal xeito que, para o curso académico 2009/10, comezarán a impartirse as titulacións de Grao en Ademiración e Dirección de Empresas e en Economía ás que se refiren estas guías.

Persíguese con elo ofertar unhas titulacións más adaptadas ao contexto actual, cunha adaptación das metodoloxías docentes orientadas cara a aprendizaxe do alumnado e o desenvolvemento das súas capacidades.

Localización

(*)

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo está no Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad.

En caso de precisar información é posible contactar a través das seguintes vías:

Correo - Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserxería)

986 812403 (Secretaría de Alumnado)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfcee@uvigo.es (Secretaría de Alumnado)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - <http://fccee.uvigo.es/>

Servizos ofertados

(*)

A Facultade conta cunha importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte ás actividades de investigación, docencia e extensión universitaria. Resumidamente, hai 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática e un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispón dun salón de actos cun aforo aproximado dunhas 550 persoas , un salón de graos para 60-80 personas, biblioteca con 400 postos de lectura e cafetería-comedor.

A continuación desglosase a información sobre servicios importantes para o alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTADO

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicaciones de uso corriente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudio, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servicios de xestión do alumnado (matrículas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudio e lectura e consulta bases de datos.

Para o servicio de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudio.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Equipo decanal

(*)

Decano: Jorge Falagán Mota

Secretario: Pedro Lorenzo Alonso

Vicedecana de Coordinación e Calidade: Ana Esther Castro Fernández

Vicedecano de Organización Académica: Javier Roca Pardiñas

Vicedecana de Relacións Internacionais: María Gómez Rúa

Degree in Economics

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V03G100V01101	Political science: Political science	1st	6
V03G100V01102	Economics: Principles of economics 1	1st	6
V03G100V01103	History: Economic history	1st	6
V03G100V01104	Mathematics: Mathematics 1	1st	6
V03G100V01105	Economics: Applied economic techniques	1st	6
V03G100V01201	Law: Mercantile law	2nd	6
V03G100V01202	Economics: World economy	2nd	6
V03G100V01203	Economics: Principles of economics 2	2nd	6
V03G100V01204	Business: Enterprise economics	2nd	6
V03G100V01205	Statistics: Statistics 1	2nd	6

IDENTIFYING DATA

Ciencia política: Ciencia política

Subject	Ciencia política: Ciencia política			
Code	V03G100V01101			
Study programme	Grao en Economía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Basic education	Year 1	Quadmester 1c
Teaching language	Castelán			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Martinez Arribas, Fernando			
Lecturers				
E-mail				
Web				
General description	Comprender o proceso político en xeral e o Estado en particular, estudiando as características esenciais da organización institucional e territorial do Estado democrático e os principais actores que operan no mesmo, tendo presente o sistema político español e o proceso de gobernanza multinivel.			

Competencias

Code		
C3	Coñecer o marco institucional da economía	
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica	
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido	

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results
-Identificar os ámbitos e contidos de interrelación existentes entre a realidade político-institucional multinivel (local, autonómica, estatal e supraestatal) e a realidade económica.	C3 C6
-Comprender a relación directa que existe entre as decisións que afectan os comportamentos económicos e os centros de imputación política de tales decisións	C8

Contidos

Topic	
INTRODUÇÃO	1. Que é a política. A política como ciencia: o pensamento político ao longo da historia.
PARTE I. A ORIXE DA ORGANIZACIÓN POLÍTICA E OS MODELOS HISTÓRICOS DE ESTADO	2. Orixe e evolución das formas políticas. 3. O Estado como modelo de organización política: a súa construcción histórica.
PARTE II: A ORGANIZACIÓN INSTITUCIONAL E TERRITORIAL DO ESTADO DEMOCRÁTICO	4. A Constitución e os Dereitos Fundamentais. 5. O principio de división de poderes e a distribución funcional do poder: as institucións do Estado. 6. As relacións entre institucións e as formas de Goberno. 7. A distribución territorial do poder e as formas de Estado.
PARTE III: ACTORES E DINÁMICA POLÍTICA DEMOCRÁTICA.	8. A Democracia. 9. Representación política e eleccións. As fórmulas electorais. 10. Os partidos políticos.
PARTE IV. O SISTEMA POLÍTICO ESPAÑOL	11. A Constitución de 1978 e as súas principais institucións políticas. O modelo autonómico. O modelo económico. 12. O novo escenario político español: a emerxencia de novos partidos e a perspectiva dunha revisión do modelo constitucional de 1978.
PARTE V. DO ESTADO NACIONAL AO SISTEMA POLÍTICO INTERNACIONAL	13. A crise do Estado: causas e manifestacións. A globalización. 14. Os procesos de integración rexional no mundo. A Unión Europea. 15. A perspectiva dun goberno mundial.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	8	37	45
Seminario	5	0	5
Debate	5	0	5

Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas de desenvolvimento	2	3	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Estas sesións servirán para que o alumno poida transitar da teoría á práctica, aplicando ao caso proposto (o sistema político dun país, o seu modelo económico, unha institución, feito ou proceso político de impacto económico) a doutrina e coñecemento teórico adquirido. Tamén servirá para profundar en cuestións consideradas relevantes, ben sexa respecto de contidos que figuran no programa ou ben de acontecementos sobrevidos de natureza politolóxica. Como métodos complementarios de aprendizaxe utilizaranse alternativamente diferentes técnicas didácticas como o debate dirixido (ou intercambio de ideas sobre un tema susceptible de diversas interpretacións, previamente preparado), o foro (ou discusión de todo o grupo), o role-playing (onde cada alumno ou grupo ha de asumir un papel, pensando e actuando de acordo con el), estudo de casos, o Phillips , etc. Fomentarase a participación activa dos alumnos en todas as sesións presenciais, e considerarase un mérito de para a cualificación final.
Seminario	Nas sesións de tutorías en grupo realizaranse diversas actividades (consultas relacionadas con temáticas de especial complexidade, avaliación e debate ao redor da metodoloxía utilizada ou ao desenvolvemento xeral da actividade docente, ...), e das que se informará previamente ao alumnado.
Debate	Argumentación do alumnado sobre contidos da materia.
Lección maxistral	Nas clases teóricas semanais (de dúas horas de duración) exporanse de maneira resumida os principais contidos dos distintos temas do programa. Para un adecuado seguimento destas clases é necesario que os alumnos preparen con antelación, e de maneira individual, os distintos temas, utilizando para iso a bibliografía recomendada e os recursos didácticos que se indiquen. En consonancia cos principios pedagógicos xenerais da aprendizaxe e coa metodoloxía docente utilizada tradicionalmente por esta área de coñecemento, e tendo en conta os obxectivos apuntados, as clases teóricas terán sempre como referencia fundamental a doutrina e postulados vixentes, reflectindo ao mesmo tempo a achega persoal. A impartición da materia farase desde unha perspectiva científico-política, realista e normativa á vez.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Nas sesións de tutorías en grupo realizaranse diversas actividades (consultas relacionadas con temáticas de especial complexidade, avaliación e debate ao redor da metodoloxía utilizada ou ao desenvolvemento xeral da actividade docente, ...), e das que se informará previamente ao alumnado.
Resolución de problemas	Actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnadodebe dar resposta á actividad formulada, aplicando oscoñecementos teóricos e prácticos da materia.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas	Actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividad formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia	E.C. 40	C3 C6 C8
Seminario	Actividades (consultas relacionadas con temáticas de especial complexidade, avaliación e debate ao redor da metodoloxía utilizada ou ao desenvolvemento xeral da actividade docente, ...), e das que se informará previamente ao alumnado.	E.C. 40	
Debate	Argumentación do alumnado sobre contidos da materia	E.C. 40	C8
Lección maxistral	Asistencia ás clases	E.C. 40	C3 C6
Exame de preguntas de desenvolvimento	O exame final consistirá nunha serie de preguntas, non máis de cinco, encamiñadas a verificar o grao de asimilación e aprendizaxe por parte do alumnado dos principais contidos da materia, e abarcando varios niveis de complexidade e profundidade (coñecemento, comprensión, aplicación, valoración...).	E.C. 60	C3 C6 C8

Other comments on the Evaluation

A avaliación programarase en consonancia cos obxectivos e medios, e de acordo con eles. A súa realización constitúe a última fase do proceso de aprendizaxe, e debe entenderse en sentido amplo, xa que o seu obxectivo é triple: a) comprobar o cumprimento dos obxectivos; b) orientar e motivar ao alumno; c) cualificar.

Conforme a iso, a nota final da materia calcularase sobre os resultados da avaliación continua, na que a resolución de problemas ou exercicios prácticos, a asistencia a clase ou a participación en seminarios e debates suporá o 40% da nota, e o exame de preguntas de desenvolvemento suporá o 60% restante.

O alumnado disporá dun prazo adecuado -axustado á normativa vixente- para proceder á revisión ou a calquera outra aclaración relacionada cos exames efectuados así como coas cualificacións obtidas.

A cualificación obtida na avaliación continua por resolución de problemas ou exercicios prácticos, asistencia a clase e participación en seminarios e debates (40% da cualificación) manterase para todas as convocatorias do curso académico.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o alumnado poderá optar a ser avaliado cun exame final sobre 10 puntos que suporá o 100% da cualificación.

Na convocatoria fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade (<http://fccee.uvigo.es>).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Vallés, Josep María - Martí, Salvador, **Ciencia Política: un manual**, Ariel, Barcelona, 2015,

Complementary Bibliography

Danziger, James N. - Smith, Charles A., **Understanding the Political World**, Pearson International Edition, New York, 2014,

Held, David, **Cosmopolitismo. Ideales y realidades**, Alianza, Madrid, 2012,

López Mira, Alvaro Xosé, **Sistema político español e galego**, Andavira, Santiago de Compostela, 2018,

Morata, Francesc, **La Unión Europea**, Ariel, Barcelona, 2004,

Runciman, David, **Política**, Turner, Madrid, 2014,

Sánchez Medero, Gema - Sánchez Medero, Rubén (Dir.), **Fundamentos de la Ciencia Política y de la Administración**, Tecnos, Madrid, 2015,

Sodaro, Michael J., **Política y ciencia política: una introducción**, 2ª ed., McGraw Hill, Madrid, 2010,

Recomendacións

Other comments

Para unha adecuada comprensión e asimilación dos contidos desta materia por parte do alumnado non se requieren uns prerrequisitos formais, ao non ser necesarios uns coñecementos previos especializados. É suficiente coa preparación previa de carácter xeral esixida para poder cursar estudos de Grao no ámbito universitario. A este respecto recoméndase ter cursado as materias afíns do Bacharelato. É aconsellable tamén que o alumnado se habitúe a unha lectura diaria da prensa, tanto nacional como internacional, o que facilitará a súa comprensión e familiarización coa realidade e terminoloxía politolóxica.

Plan de Continxencias

Description

==== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ====

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinénalo atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

==== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ====

En caso de activación da planificación extraordinaria manteranse as metodoloxías previstas nesta guía docente, excepto as que resulten incompatibles ou moi difíciles de levar a cabo en devandita situación, caso de debates ou seminarios.

==== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ====

En caso de activación da planificación extraordinaria manteranse os criterios de avaliación, áinda que a valoración de metodoloxías que non se puidesen utilizar (singularmente debates ou seminarios) integraríase no apartado de resolución de

problemas.

IDENTIFYING DATA

Economics: Principles of economics 1

Subject	Economics: Principles of economics 1			
Code	V03G100V01102			
Study programme	Degree in Economics			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Basic education	Year 1st	Quadmester 1st
Teaching language	Spanish English			
Department				
Coordinator	González Savignat, María del Mar			
Lecturers	Giménez Fernández, Eduardo Luís González Savignat, María del Mar Manzano González, Baltasar			
E-mail	savignat@uvigo.es			
Web				
General description	The economy is a social science that studies the production, the distribution and the consumption of goods and services. It analyses how the individuals take decisions, how they interact and how institutions and incentives influence their behaviour. The aim of this matter is to set the bases of a rigorous language and transmit the basic economic knowledges so that the student learn to think like an economist. The program of the matter offers a panoramic view of the great ideas that are repeated in economics such as opportunity cost, decision making in marginal terms, the role of incentives, the efficiency of market allocations, and so on, up to ten basic principles that form the foundation of economic analysis.			

Skills

Code			
C2	Understand the basic language of economics and the way economists think.		
C5	Understand the basic functioning of the economy, both from a broad perspective as well as a close one.		
C6	Acquire knowledge of economic analysis.		
C10	Ability to use technical tools to formulate simple models concerning economic variables.		
D5	Skills to make coherent and intelligible statements both in oral and written form.		

Learning outcomes

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Familiarise the student with the economic language and its application to the basic functioning of the economy	C2 C5 C6
Identify the tools of the economic analysis	C10
Apply the economic fundamentals to everyday problems	D5 C10 D5

Contents

Topic	
PART I: Introduction	1. The basic principles of the economy
	2. Think like an economist
PART II: Offer and demand: operation of the markets and welfare	3. Offer and demand: the strengths of the market
	4. The elasticity and his application
	5. Markets, efficiency and welfare. Consumer and producer surplus.
	6. Public intervention and economic politics: control of prices and taxes
PART III: Market Failure	7. Externalities and public goods
PART IV: The behaviour of the company. The organisation of the industry	8. Production and costs of production
	9. The company in competitive markets: maximisation of the profit.
	10. Market Power. Monopoly. Oligopoly. monopolistic Competition.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	30	36	66
Problem solving	20	34	54
Problem and/or exercise solving	2	18	20
Problem and/or exercise solving	1	9	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Oral exhibition complemented with the use of audiovisual means and the introduction of some questions directed to the student, with the purpose to transmit knowledges and facilitate the learning.
Problem solving	Methodology that allows students to learn through practical activities such as exercises and problems.

Personalized assistance

Methodologies Description

Problem solving	The individual attention will be in the office of the professor inside a schedule predetermined by the professor and in which it will be able to resolve doubts or queries related with the matter. In the reduced groups of students, the professor will solve the doubts that arise in the development of the practical classes.
-----------------	--

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Problem and/or exercise solving	Assessment with exam of objective answer and/or exercises	60	C2 C5 C6 C10
Problem and/or exercise solving	Exercises and tests developed throughout the course	40	C2 C5 C6 C10

Other comments on the Evaluation

The final assessment will be obtained as the maximum value of the exam and (0,6 *exam + 0,4*exercises and test). So, the student can be evaluated with a single exam that accounts for 100% of the mark.

The exam will take place in the official date established in the calendar of exams. In the extraordinary evaluation, the same criteria will apply. The assessment grade of exercises and tests will be maintained during the academic year.

In the final degree call, the exam accounts for 100% of the final grade, and the date will be the one announced in the official calendar of exams.

Sources of information

Basic Bibliography

BASICA: Mankiw, N. G, **Principios de Economía**, 6ª edición,

Complementary Bibliography

Krugman P., Wells R. y Olney, M. L., **Fundamentos de Economía**, 3ª edición,

Goolsbee, A., Levitt, S. y C. Syverson, **Microeconomía**,

Bernanke, B. S. y Frank, R. H., **Principios de Economía**, 3° edición,

Samuelson, P. A. y Nordhaus W. D, **Economía**, 19ª edición,

D. Acemoglu, D. Laibson y J.A. List, **Economics**,

Recommendations

Other comments

This guide has been drafted in Spanish. In case of any discrepancy, the Spanish version will prevail.

Contingency plan

Description

==== EXCEPTIONAL MEASURES SCHEDULED ====

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

==== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ====

Methodology adaptation

In the case of special circumstances, face-to-face classes, office hours and control test will be virtual, using the available resources (moovi, Campus Remoto and email).

Evaluation adaptation

The weights of the different blocks on the final grade will remain the same.

IDENTIFYING DATA

Historia: Historia económica

Subject	Historia: Historia económica			
Code	V03G100V01103			
Study programme	Grao en Economía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Basic education	Year 1	Quadmester 1c
Teaching language	Galego			
Department	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinator	Vallejo Pousada, Rafael			
Lecturers	Vallejo Pousada, Rafael			
E-mail	vallejo@uvigo.es			
Web	http://vallejo.webs6.uvigo.es/es/			
General description	A materia Historia Económica Mundial ten por obxecto iniciar aos estudantes de Economía no estudo do longo prazo, das grandes transformacións na organización económica das sociedades humanas, desde o século XI até principios do século XXI, para entender como se conformaron as bases da economía actual. Atende aos grandes cambios nas formas de producción, nas bases tecnolóxicas e enerxéticas, nas modelos organizativos e institucionais, así como aos cambios nos modos de comercio e distribución.			

Competencias

Code

A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
C2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
C5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos más amplos como nos más próximos
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C7	Comprender o entorno empresarial
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
D1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
D2	Capacidade de traballar en equipo
D4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocítica

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Interpretación e comprensión dos conceptos económicos e historiográficos fundamentais.	C2
Coñecer o marco institucional da economía.	C3
Comprender o proceso de nacemento e transformación das principais institucións económicas ao longo do tempo	C3
Coñecer o sistema europeo de contabilidade nacional	C6
Saber situar a economía na súa evolución histórica.	C4
Distinguir os condicionantes e as forzas que impulsan ou frean o crecemento económico no longo prazo	C5
Capacidade para buscar información económica, analizar a evolución dunha economía e a súa comparación con outras economías	C8
Entender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos más amplos como nos más próximos.	C5
Manexo e interpretación dos contidos de textos e representacións gráficas	C6 C8
Capacidade para a análise crítica sobre as ferramentas a utilizar e na interpretación dos resultados, a nivel individual ou de grupo	C8 D5 D7
Posuír habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido.	C8

Consideración dos valores e principios cívicos como factores integrantes da análise dos feitos económicos		D1
Fomentar a calidade, claridade e precisión na expresión para argumentar de forma coherente		D5
Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable.	B1	
Fomentar a capacidade de organización de coñecementos e a súa exposición, oral ou escrita, de maneira clara, adecuada e eficiente	A4	D5
Ser capaz de traballar en equipo.	A3 A4	D2
Tratamento e interpretación dos coñecementos de forma sintética e crítica	A3	D7
Posuér espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo a empatía co resto de persoas.	D1 D2 D4	
Aplicación dos coñecementos na evolución dos feitos económicos á comprensión dos problemas más recentes de natureza económica e os seus efectos.		C5
Demostrar habilidades para argumentar de forma coherente e intelígible, tanto orais como escritas.		D5
Evidenciar competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia.		D5
Fomentar a actitude crítica e autocrítica.		D7
Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación.	C7 C9	

Contidos

Topic

1. Introducción á Historia Económica Mundial	1.1. Uns conceptos previos: Historia e Economía. Obxecto e suxeitos. 1.2. Organización e contido da Historia Económica.
2. As economías preindustriales	2.1. A economía nos séculos XI-XV: poboación, producción e comercio. 2.2. A economía na época do Mercantilismo: a expansión occidental, séculos XVI-XVIII.
Tema 3. Revolución industrial e industrialización, 1763-1914.	3.1. Paz e guerra: A transición ao capitalismo industrial e a revolución industrial, 1763-1815. 3.2. O século da industrialización, 1815-1914. Difusión da revolución industrial e transformación nas súas bases enerxéticas, tecnolóxicas e organizativas. 3.3. Relacións internacionais e comercio mundial na era da industrialización.
Tema 4. A economía mundial entre a I Guerra Mundial e a caída do Muro de Berlín.	4.1. A economía entre e durante as dúas guerras mundiais, 1914-1945. 4.2. A sociedade opulenta e a desigualdade mundial, 1945-1991: producción e comercio na sociedade do consumo de masas.
5. A economía a finais do século XX.	5.1. Globalización e nova revolución tecno-económica. 5.2. Principais tendencias da producción, o comercio e a distribución da renda.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	45	75
Seminario	15	30	45
Seminario	5	2	7
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	6	7
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	15	16

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Esta lección consiste na exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, con apoio en recursos informáticos. Aínda que estas clases teñen un carácter expositivo, non exclúen en absoluto a intervención dos alumnos. Como se verá, fomentarase nas mesmas as preguntas e algúns debates sobre as cuestións tratadas. Dúas horas semanais.

Seminario	<p>Realizaranse, cunha duración por sesión 2 h,30', 8 seminarios (2 destes seminarios especificáñse no apartado seguinte).</p> <p>Os seminarios están expostos cun carácter práctico: aprendizaxe activa a través do acceso á información -escrita ou visual-, a lectura, a escritura e o debate en clase.</p> <p>Abarcan lecturas de artigos, capítulos de libros, visionado dalgún documental ou película, preparación de síntese e, no seu caso dalgún powerpoint para as presentacións en clase, respuestas a cuestionarios e realización de exercicios de interpretación estatísticas económicas (series históricas, cadros, etc.).</p> <p>O contido de cada seminario práctico preséntase sempre na plataforma docente, con antelación. Nesta presentación defínense os seus obxectivos, as cuestións concretas a abordar, os materiais cos que traballar ou que han de ser buscados polos alumnos e alumnas.</p> <p>Tamén serán presentados en clases, polo profesor, cunha ou dúas semanas de antelación.</p> <p>Plataforma docente e Libro de Prácticas: As prácticas dos seminarios sóbense, resoltas, á plataforma docente o día antes de ser vistas en clase. Tras velas e discutillas en clase, faranse polos alumnos as correccións que estimen oportunas. E así corrixidas sóbense ao Libro de Prácticas, seguindo a orde en que son vistas en clase.</p> <p>Este Libro de Prácticas, que inclúe un breve diario da docencia, é obxecto de avaliación final.</p> <p>Dous dos seminarios serán dedicados ás Guerras Mundiais, como se explica no apartado correspondente.</p>
Seminario	<p>Realizáñse 2 seminarios, dedicados ás dúas guerras mundiais do século XX, con tutorías específicas para os grupos (2 h 30' cada seminario).</p> <p>Estes dous seminarios requirirán procuras bibliográficas e doutros materiais, para estudar a economía durante as guerras e as súas consecuencias, que esixirán tutorías personalizadas para os grupos que se formen para realizar os correspondentes traballos.</p>

Atención personalizada

Methodologies Description

Seminario	Os seminarios teñen un carácter práctico. Abarcan lecturas de artigos, capítulos de libros, preparación de síntese e, no seu caso dalgún powerpoint para as presentacións en clase, respuestas a cuestionarios e realización de exercicios de interpretación estatísticas económicas (series históricas, cadros, gráficos). As dúbihdas resólvense na tutorías individuais e a través do Foro que se abre na plataforma de MOOVI.
Seminario	Na plataforma de MOOVI ábrese un Foro de preguntas sobre o curso que serve de canle para a relación entre alumnos e profesor, e entre o alumnado, para canalizar dúbihdas, respuestas e suxestións
Lección maxistral	A aprendizaxe xorde da recepción de información (dimensión receptiva) e do tratamento intelixente desa información (dimensión activa), desde a súa procura, até a súa provisión e procesamiento. Non hai aprendizaxe sen o traballo activo dos propios alumnos. O profesor fomentarao, instando á participación do alumnado tanto nas clases teóricas como nas prácticas, que esixirán unha actividade continuada ao longo de todo o curso, e a resolución das preguntas ou dúbihdas que vaian xurdindo, a título individual ou colectivo. Neste proceso de aprendizaxe, nas clases teóricas e prácticas, haberá unha atención oportuna ás dúbihdas ou as dificultades que poidan xurdir, directamente nas clases, nas tutorías ou a través da plataforma docente desta materia en MOOVI.

Avaliación

	Description	Qualification Training and Learning Results		
Seminario	<p>Os seminarios específicos sobre as economías durante a guerra e as consecuencias económicas das mesmas teñen igualmente un carácter eminentemente práctico.</p> <p>Abarcan procura de materiais, lecturas de artigos, capítulos de libros, preparación dunha síntese e dun powerpoint para as presentacións en clase, respuestas ás preguntas dos restantes compañeiros/as e do profesor</p> <p>unha vez feitas as exposicións</p>	25	A3 A4 C2 C3 D1 D2 C4 D4 C5 D5 C6 D7 C7 C8 C9	C1 C2 D2 C4 D4 C5 D5 C6 D7 C7 C8 C9

Seminario	<p>Os seminarios teñen un carácter práctico.</p> <p>Abarcan lecturas de artigos, capítulos de libros, preparación de síntese e, no seu caso algún powerpoint para as presentacións en clase, respostas a cuestionarios e realización de exercicios de interpretación estatísticas económicas (series históricas, cadros, gráficos).</p> <p>Preséntanse sempre na plataforma docente, con antelación, definindo os seus obxectivos, as cuestións concretas a abordar, e os materiais cos que traballar ou que han de ser buscados polos alumnos e alumnas. Tamén serán presentados en clases, polo profesor, cunha semana de antelación. As prácticas dos seminarios sóbense, resoltas, á plataforma docente o día antes de ser vistas en clase. Tras velas e discutillas en clase, faranse as correccións que estimen oportunas. E así corrixidas sóbense ao Libro de Prácticas, seguindo a orde en que son vistas en clase.</p> <p>A avaliación valora os exercicios e a participación en clase, por unha banda, e o Libro de Prácticas, por outro. A resultante é unha nota media.</p>	25	A3 A4	C8 C9	D1 D4 D5 D7
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>Realizarase un exame final da materia, con varias preguntas de desenvolvemento (a metade procedentes da parte das prácticas; a outra metade da parte da teoría).</p> <p>O exame final ten unha parte correspondente aos exercicios/problemas prácticos realizados en clase con motivo dos seminarios.</p> <p>Valorarase a calidade formal das respostas e o seu contido.</p> <p>O exame terá, en conxunto, unha duración máxima de dúas horas.</p>	25	C2	D5 C3 C4 C7	
Exame de preguntas de desenvolvemento	<p>Realizarase un exame final da materia, con varias preguntas de desenvolvemento (a metade procedentes da parte das prácticas; a outra metade da parte da teoría).</p> <p>As preguntas da parte teórica tratarán os contidos das clases maxistrais</p> <p>O exame terá unha duración máxima de dúas horas</p>	25	A3 A4 C4 C7 C8 C9	C2 C3 D5 C7 C8 C9	

Other comments on the Evaluation

1. A avaliación contida nesta guía docente está dirixida a alumnas e alumnos de ensino presencial.
2. A tutoría dos grupos que se constitúan é obligatoria.
3. Os seminarios de prácticas, que se estenden ao longo de todo o curso, son de asistencia obligatoria. Representan o 50% da nota da nota final. Valoraranse as actividades realizadas ao longo do curso: exposicións nas clases prácticas; a intervención nos debates; os exercicios escritos, que se trasladarán ao Libro de Prácticas, que se irá confeccionando ao longo do curso e subirase á plataforma docente.
4. A calificación obtida no exame suporá o 50% da nota final.
5. Os alumnos e alumnas que non asistan de forma regular, teñen en todo caso que facer as prácticas, a través da plataforma docente, e presentarse ao exame final, coa parte práctica e teórica da materia.
6. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. Daranse a coñecer tamén a través da plataforma docente desta materia.
7. A avaliación de Xullo seguirá os mesmos criterios que os da convocatoria ordinaria.
8. Para o alumnado que renuncia ao ensino presencial: o 100% da nota final obterase mediante un exame final escrito. Deberá realizarse esta renuncia durante o tres primeiras semanas do setembro. Este alumnado deberá seguir as clases prácticas, realizándolas mesmo virtualmente, pois forman parte das aprendizaxes sometidas á avaliación final.
9. Datas e horarios das probas de avaliación final, atoparalas en: <http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Allen, R. C., **Global economic history : a very short introduction**, Oxford University Press, 2011
- Allen, R. C., **Historia económica mundial: una breve introducción**, Alianza, 2011
- Cameron, R. y Neal, L., **Historia Económica Mundial. Desde el paleolítico hasta el presente**, 5ª, Alianza, 2005
- Cameron, R.; Neal, L., **A Concise Economic History of the World: From Paleolithic Times to the Present**, 5ª, Oxford University Press, 2016

Clark, G, Adiós a la sopa de pan, hola al sushi , Universidad de Valencia, 2014
Comín,F., Hernández, M.,Llopis, E. (eds), Historia Económica de España siglos X-XX , Crítica, 2002
Feliú, G.; Sudrià, C., Introducción a la historia económica mundial , 2ª edición, Universidad de Valencia, 2013
Tello Argay, E. (coord), Guía práctica de historia económica mundial , UAB publicaciones, 2005
Williamson, J.G, Comercio y Pobreza: cuándo y cómo comenzó el atraso del tercer mundo , Crítica, 2012
Complementary Bibliography
Baten, Joerg, A History of the global economy. 1500 to the present , Cambridge University Press, 2016
Camps Cura, E., Historia Económica Mundial. La formación de la economía internacional (siglos XVII-XX) , McGraw Hil, 2013
Clark, G, A Farewell to Alms. A brief economic history of the world , Princeton University Press, 2007
Comín, F., Historia económica mundial. De los orígenes la actualidad , Alianza, 2011
Comín, F. Hernández,M. Llopis, E., Historia Económica Mundial. Siglos X-XX , Crítica, 2005
De Vries, J., La revolución industrial. Consumo y economía doméstica desde 1650 hasta el presente , Crítica, 2009
Frieden, J. A, Capitalismo Global:el trasfondo económico de la historia del siglo XX , Crítica, 2007
Hobsbawm, E. J., Historia del siglo XX: 1914-1991 , Crítica, 1995
Kenwood, A.G. and A.L. Lougheed, Historia del desarrollo económico internacional , 4ª, Itsmo, 1995
Kenwood, A.G and Lougheed,A.L.; Graff, M., Growth of the international economy, 1820-2015 , 5ª, Routledge, 2011
Kriedte, P., Feudalismo tardío y Capital Mercantil , 10ª, Crítica, 1989
Maddison, A., La economía mundial: una perspectiva millonaria , Mundi-Prensa, 2002
Palafox,J. (ed), Los tiempos cambian: historia de la Economía , Tirant lo Blanc, 2014
Tortella, G., Los orígenes del siglo XXI. Un ensayo de historia social y económica contemporánea , Gadir, 2005
Williamson, J.G, Trade and poverty: when the Third World fell behind , Mit Press, 2011
Zamagni, V., Historia Económica de la Europa Contemporánea , Crítica, 2001

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Economía: Economía mundial/V03G100V01202

Economía española/V03G100V01301

Política económica/V03G100V01504

Economía política e das institucións/V03G100V01913

Historia económica de España/V03G100V01906

Técnicas cuantitativas para a análise económica/V03G100V01914

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Ciencia política: Ciencia política/V03G100V01101

Economía: Economía mundial/V03G100V01202

Other comments

1. Para a preparación deste curso, nun escenario de posible confinamento, aconséllase mercar desde o inicio do curso un manual de Historia Económica. O manual aconsellado é Jordi Palafox (editor), Los tiempos cambian. Historia de la Economía, Valencia, Tirant Humanidades, 2014.
2. Aconséllase un traballo regular, sistemático, ao longo do cuadrimestre, tanto no referente aos contidos teóricos transmitidos nas clases maxistrais como nos traballos de seminario prácticos.
3. Na parte práctica como na teórica, será especialmente tido en conta o interese demostrado e a calidade das intervencións, ben sexa dentro dos grupos de traballo que se formen, ben individualmente.
4. Considérase relevante unha actitude construtiva, crítica, e a participación activa nas clases teóricas e prácticas.
5. A expresión escrita debe coidarse de forma especial: a claridade na exposición, a orde, e o rigor ortográfico e sintáctico son fundamentais nun estudante universitario.

Plan de Continxencias

Description

== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ==

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento

da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

==== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Ante a incerteza sobre a evolución da pandemia COVID 19, consideramos os seguintes escenarios:

MODALIDADE MIXTA

As clases serán impartidas de forma presencial e de forma online, a través de Campus Remoto e a plataforma MOOVI, seguindo as directrices establecidas pola UVigo.

A metodoloxía e os criterios de avaliación serán os recolleitos nesta guía.

MODALIDADE NON PRESENCIAL

No caso de que non poida haber docencia presencial, esta realizarase online, tanto as clases teóricas como prácticas, a través do Campus Remoto e da plataforma MOOVI, seguindo as directrices establecidas pola UVigo. Os materiais das clases prácticas fornécense aos alumnos/ as do mesmo xeito que cando as prácticas son presenciais. En canto ao manual, este curso aconséllase a compra do mesmo a todo o alumnado ao principio do curso, ante a posibilidade do peche das bibliotecas nun escenario de confinamento. (Especifícase no apartado 9 de recomendacións).

AVALIACIÓN

No relativo ás probas de avaliación, no caso de confinamento, tanto os exames dos contidos de cada seminario e a parte do temario desenvolta nos grupos grandes, poderanse realizar online a través da plataforma MOOVI, ou a través do Campus Remoto na data e o horario establecidos no calendario de exames do centro.

As preguntas de desenvolvemento poderán ser substituídas e/ou complementadas por preguntas test cando as probas de avaliación non se poidan realizar presencialmente.

TUTORIZACIÓN

Para todas as modalidades, as seccións de tutorización realizásense por medios telemáticos (correo electrónico, Videoconferencia,...), baixo a modalidade de concertación previa.

IDENTIFYING DATA

Matemáticas: Matemáticas I

Subject	Matemáticas: Matemáticas I			
Code	V03G100V01104			
Study programme	Grao en Economía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Basic education	Year 1	Quadmester 1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Matemáticas			
Coordinator	Estévez Toranzo, Margarita			
Lecturers	Estévez Toranzo, Margarita			
E-mail	mestevez@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo desta asignatura é proporcionar ao estudiante a linguaxe e as principais técnicas matemáticas necesarias para comprender a literatura económica elemental e capacitarlle para plantear e analizar os modelos ligados aos problemas económicos.			

Competencias

Code	
C1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
C2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
C12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as más idóneas
D2	Capacidade de traballar en equipo
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocítica

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Avaliar utilizando técnicas matemáticas as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as más idóneas.	C1 C8 C12	D2 D5
Habilidades para argumentar de modo rigoroso, coherente e intelixible, tanto en forma oral como escrita.	C1	D5 D7
Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas baseado no manexo da álgebra lineal e do cálculo diferencial.	C2 C10	D2 D5

Contidos

Topic	
1. Funcións dunha variable real	Introducción. Gráficas. Límites e continuidade. Teorema de Bolzano. Teoremas relativos á continuidade global.
2. Cálculo diferencial de funcións dunha variable real	O concepto de derivada. Cálculo de derivadas. Derivación de funcións compostas. Crecemento. Máximos e mínimos. Teorema de Rolle e teorema do valor medio. Derivadas de orde superior. Teorema de Taylor. Estudo de extremos. Convexidade e concavidade.
3. Integración	Áreas baixo curvas. Teorema fundamental do cálculo integral. Derivación de integrais. Cálculo de primitivas.
4. Cálculo matricial	Vectores e matrices. Operacións con matrices. Inversa dunha matriz. Determinantes. Ecuacións matriciais. Sistemas de ecuacións lineais.
5. Derivadas de funcións de varias variables	Derivadas parciais. Cálculo de derivadas parciais. Vector gradiente. Matriz xacobiana. Regra da cadea. Derivadas de orde superior. Matriz hessiana.
6. Optimización	Optimización sen restriccións. Optimización con restriccións de igualdade.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	60	90

Resolución de problemas	12	22.8	34.8
Resolución de problemas de forma autónoma	8	17.2	25.2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description	
Lección magistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo ou exercicio.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan e resuelven problemas e/ou exercicios relacionados coa materia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Os estudantes deben resolver de forma autónoma os problemas e/ou exercicios propostos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Asesoramento e aclaración de dúbidas (individual ou en grupo) sobre o traballo que os estudantes deben levar a cabo ao longo do curso.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas	Proba (ou probas) realizadas no cuatrimestre	50	C1 D5 C2 D7 C8 C10 C12
Resolución de problemas de forma autónoma	Exame final	50	C1 D2 C2 D5 C8 D7 C10 C12

Other comments on the Evaluation

A nota final do curso será a suma da nota obtida na proba (ou no conxunto de probas) realizada no cuatrimestre (cunha ponderación do 50% sobre o total) e da nota obtida nunha última proba (cunha ponderación do 50% do total) que coincidirá coa data do exame final. Para o estudiantado que non se presente á primeira das probas que se realicen, enténdese que opta por ser avaliado exclusivamente cun exame final que suporá o 100% da cualificación.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

A data do exame final estará dispoñible na páxina web da facultade: <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Sydsaeter, K.; Hammond, P.; Carvajal, A., **Matemáticas para el análisis económico**, Pearson, 2012

Besada, M. e outros, **Cálculo de varias variables: Cuestiones y ejercicios resueltos**, Pearson, 2001

Jarne, G.; Pérez-Grasa, I.; Minguillón, E., **Matemáticas para la economía. Álgebra Lineal y Cálculo Diferencial**, Mc Graw Hill, 2004

Complementary Bibliography

Balbás, A. e outros., **Análisis matemático para la economía I y II**, A. C., 1987

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ==

No caso de que por cuestións sanitarias teñan que activarse medidas excepcionais con docencia en modalidade semipresencial, realizaranse as correspondentes adaptacións e modificacións.

==== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

A actividade docente impartirse tamén mediante Campus Remoto (aulas virtuais) e utilizarase a plataforma de teledocencia Moovi. As titorías realizaranse no despacho virtual e por correo electrónico.

==== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Manterase a planificación prevista.

IDENTIFYING DATA

Economía: Técnicas de economía aplicada

Subject	Economía: Técnicas de economía aplicada			
Code	V03G100V01105			
Study programme	Grao en Economía			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Garza Gil, María Dolores			
Lecturers	Fernández González, Raquel Garza Gil, María Dolores			
E-mail	dgarza@uvigo.es			
Web				
General description	Achegamento ás principais variables que permiten realizar diagnósticos básicos de situación e evolución dunha economía.			

Competencias

Code

A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
B4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacions diferentes
B6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Coñecer o sistema europeo de contabilidade nacional	A3
Definir e comprender conceptos e ferramentas económicos básicos	A1 A2 A5
Capacidade para a búsqueda de información económica, analizar a evolución dunha economía e a sua comparación con outras economías	A5 B6 B7
Capacidade para a análise crítica sobre as ferramentas a utilizar e na interpretación dos resultados, a nivel individual ou de grupo	B1 B2 B3 B4 B5

Contidos

Topic

Introdución	A actividade económica. A información económica e o seu tratamento.
As Contas Nacionais	Introdución á Contabilidade Nacional. As macromagnitudes do SEC. Renda e distribución.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Seminario	5	5	10
Lección magistral	30	65	95

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas de laboratorio	Formulación e resolución de problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións.
Seminario	Neste tempo os alumnos poderán plantear dúbidas sobre a materia ao profesor. Tamén se pode utilizar para que o profesor plantexe problemas aos alumnos que serán avaliados posteriormente.
Lección magistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia e realización de exercicios.

Atención personalizada**Methodologies Description**

Seminario	No caso de persistir restriccións á presencialidade, as sesións de tutorización realizanse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia).
-----------	---

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Prácticas de laboratorio	Realización de exercicios e resolución de problemas.	40	A1	B2
			A2	B3
	Participación no desenvolvemento da materia. Exposición dos exercicios e problemas. Poderían realizarse cuestionarios de avaliação.		A3	B4
			A5	B5
				B6
				B7
Lección magistral	Exame teórico e práctico. Poderían realizarse exames parciais ou cuestionarios de avaliação. Si se aproban os parciais ou cuestionarios, a materia estará superada.	60	A1	B1
			A2	B4
			A3	B6
			A5	

Other comments on the Evaluation

Alternativamente ao sistema de avaliação continua, o estudiantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación (o prazo para renunciar á avaliação continua é o 30 de setembro). Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación. As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade: <http://fccee.uvigo.es>.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

Muñoz, C; Iráizoz, B; Rapún, M., **Las cuentas de la Nación II. Ejercicios**, Cívitas, 2007

Muñoz, C; Iráizoz, B; Rapún, M, **Las cuentas de la Nación I. Introducción a la Economía Aplicada**, Cívitas, 2008

Complementary Bibliography

OCDE, **Fuente de datos: National Accounts of OECD Countries**, www.sourceOECD.org, OECD,

ONU, **Fuente de datos: Programa de Naciones Unidas para el Desarrollo Humano**, www.undp.org, ONU,

Eurostat, **Fuente de datos: Oficina de publicaciones de las Comunidades Europeas**, www.eropa.eu.int/comm/eurostat, EU,

Banco de España, **Fuente de datos: Balanza de pagos de España**, www.bde.es, BdE,

INE, **Fuente de datos: Contabilidad Nacional de España**, www.ine.es, INE,

Delgado, MJ; Diego, D; Díaz, C; Martín, M., **Introducción a la economía aplicada. Metodología, fuentes estadísticas y casos prácticos**, Ariel, 2002

Recomendación

Other comments

O alumno debe coñecer previamente conceptos elementais de matemáticas.

Na plataforma de teledocencia se poderá consultar información relevante para o seguimento da asignatura.

Plan de Continxencias

Description

==== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

==== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

A metodoloxía, contidos e titorías non se modificarán, simplemente pasarán a desenvolverse de xeito non presencial mediante Campus Remoto e a plataforma de teledocencia e atendendo ás indicacións que se faciliten no seu momento por parte das autoridades académicas.

As sesións de titorización realizanse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia).

==== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As probas se sustituirán pola realización de cuestionarios mantendo a ponderación.

IDENTIFYING DATA

Dereito: Dereito mercantil

Subject	Dereito: Dereito mercantil			
Code	V03G100V01201			
Study programme	Grao en Economía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Basic education	Year 1	Quadmester 2c
Teaching language	Castelán			
Department	Dereito privado			
Coordinator	Torres Pérez, Francisco José			
Lecturers	Aldavero Mora, María de la Paz Torres Pérez, Francisco José			
E-mail	ftorres@uvigo.es			
Web				
General description	A finalidade desta asignatura é acadar un coñecemento xeral sobre a función actual do Dereito Mercantil centrándose no seguinte:			
	Cómo se adquiere a condición de empresario e qué implicacións ten a nivel de responsabilidade?			
	Qué tipos de formas sociais existen?			
	Qué contratos utilizan habitualmente os empresarios no mercado?			
	Qué papel xogan os títulos valores (cheques, letras de cambio etc.) na actualidade?			
	Qué regulación existe para as situacións de insolvencia?			

Competencias

Code	
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C7	Comprender o entorno empresarial
C12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as más idóneas
D2	Capacidade de traballar en equipo
D4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Identificar os suxetos que teñen a consideración de empresario a fin de poder determinar quén é responsable, frente a terceiras persoas, das actuacións que se realicen no mercado.	C3 C7
Coñecer as particularidades e rasgos propios dos distintos tipos de sociedades mercantís.	C7
Coñecer os dereitos e obrigas do empresario na súa actuación no mercado.	C7
Comprender a regulación xurídica da actividade dos empresarios no mercado, de xeito que se poida avaliar de forma básica o marco legal no que se desenvolve unha actividade empresarial.	C7 C12
Determinar qué norma é aplicable ao caso concreto, para poder resolver problemas prácticos derivados da actuación da empresa no mercado.	C7 D2 D4
Resolver de forma razoada os problemas xurídicos plantexados.	C7 D2 D5 D7
Elaborar informes de carácter xurídico-económico e realizar a súa presentación.	C3 C7 D2 D4 D5 D7

Contidos

Topic

Módulo I.- ESTATUTO XURÍDICO DO EMPRESARIO	1. CONCEPTO E CARACTERES XERAIS DO DEREITO MERCANTIL 2. O EMPRESARIO E OS SEUS COLABORADORES 3. NOCIONS SOBRE O REXISTRO MERCANTIL E A CONTABILIDADE DO EMPRESARIO 4. ELEMENTOS MATERIAIS DA ORGANIZACIÓN EMPRESARIAL 5. O DEREITO DA COMPETENCIA E A PROPIEDADE INDUSTRIAL
Módulo II.- DEREITO DE SOCIEDADES	6. NOCIONS XERAIS SOBRE AS SOCIEDADES MERCANTILES 7. A SOCIEDADE ANÓNIMA I 8. A SOCIEDADE ANÓNIMA II 9. A SOCIEDADE ANÓNIMA III 10. A SOCIEDADE DE RESPONSABILIDADE LIMITADA I 11. A SOCIEDADE DE RESPONSABILIDADE LIMITADA II 12. AS SOCIEDADES COOPERATIVAS
Módulo III.- INSTRUMENTOS DE PAGO E DE CRÉDITO.	13. TEORÍA XERAL DOS TÍTULOS VALORES 14. A LETRA DE CAMBIO. DECLARACIÓN CAMBIARIAS: ACEPTACION, ENDOSO E AVAL DA LETRA DE CAMBIO 15. CUMPRIMENTO DAS OBRIGACIONES CAMBIARIAS. O VENCIMIENTO DA LETRA 16. O CHEQUE E O PAGARE
Módulo IV.- CONTRATACIÓN MERCANTIL	17. AS OBRIGACIÓNNS E OS CONTRATOS MERCANTIS. 18. CONTRATOS DE COLABORACIÓN 19. CONTRATO DE COMPROVENDA MERCANTIL E CONTRATO DE TRANSPORTE 20.- CONTRATOS NO MERCADOS DE VALORES E CONTRATOS BANCARIOS 21.- CONTRATO DE SEGURO
Módulo V.- DEREITO CONCURSAL	22- NOCIÓNNS DE DEREITO CONCURSAL

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Seminario	5	25	30
Lección maxistral	36	35	71
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	38	39

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas de laboratorio	- Presentación de liñas básicas do tema a estudiar polo docente. - Intervención dos alumnos. - Dúbidas e debate. - Conclusións e recollida das prácticas. - Entrega de actividade de seminario cando proceda.
Seminario	- Presentación de conclusións e informe polo alumnado. - Recepción de informe e valoración polo docente.
Lección maxistral	- Esquema e documentación na Plataforma docente: tres días antes da clase. Conterá os obxectivos e bibliografía específica. - Explicación dos epígrafes seguindo un esquema de presentación. - Conclusións. - Presentación de dúbidas. - Presentación e reparto da clase práctica cando proceda.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	No horario de tutorías atendendo individualizadamente ao alumnado que teña dúbidas sobre a materia explicada nas sesións teóricas.
Prácticas de laboratorio	Na propia sesión de prácticas atendendo individualizadamente aos diversos grupos de traballo.
Seminario	No horario de tutorías atendendo individualizadamente ao alumnado que teña dúbidas ou cuestión sobre os seminarios.

Avaluación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Prácticas de laboratorio	6 prácticas puntuables entre as 8 que se van facer. Cada una puntuará 0.25 puntos sobre o total da nota. Máxima nota por este concepto: 1.5 puntos.	17.5	D5
Seminario	Valoración da participación activa nas sesión de prácticas. Ata un máximo de 0.25 puntos sobre o total da nota da asignatura.	20	D4 D5
Lección magistral	Plantease 1 actividad de seminario ao longo do cuatrimestre a realizar en grupo. Ditas actividades deberán ser entregadas por escrito e presentadas oralmente. Puntuará, como máximo, 2 punto sobre o total da nota.	2.5	D5 D7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoración de participación nas sesións magistrais a efectos de complementar a nota por avaliación continua. Ata un máximo de 0.25 puntos sobre o total da nota da asignatura.	60	D4 D5

Other comments on the Evaluation

- 1.- As notas da avaliación continua obtidas nas prácticas de laboratorio, seminario e participación gárdanse ata a convocatoria de xullo. Para os estudiantes que así o soliciten respectaranse as do curso anterior.
- 2.- Para que o exame faga media será necesario acadar unha nota superior a 2 puntos.
- 3.- O alumnado que non participe en ningunha actividade da avaliação contínua será avaliado sobre 10 puntos nun exame final de carácter teórico e práctico. Do mesmo modo será avaliado o alumnado que participe nunha convocatoria de fin de carreira que non corresponda ao curso inmediatamente seguinte no que teña cursado esta materia.
- 4.- Alternativamente ao sistema de avaliação continua, o estudiantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.
- 5.- Datas dos exames: consultar páxina web da Facultade: <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Sánchez Calero, Fernando, **Principios de Derecho Mercantil (BIBLIOGRAFÍA BÁSICA)**, última edición,
Jiménez Sánchez, Guillermo (coord.), **Lecciones de Derecho Mercantil (BIBLIOGRAFÍA BÁSICA)**, última edición,

Complementary Bibliography

Broseta Pont-Martínez Sanz, **Manual de Derecho Mercantil**, última edición,

Westlaw-Aranzadi, **Base de datos jurídica**,

Tirant On Line, **Base de datos jurídica**,

Códigos BOE Derecho Mercantil, https://www.boe.es/biblioteca_juridica/index.php?tipo=C,

Noticias Jurídicas, <http://noticias.juridicas.com/>,

Guías Jurídicas Wolters Kluver, <https://guiasjuridicas.wolterskluwer.es/Content/Inicio.aspx>,

Recomendaciones

Other comments

1.- A materia Dereito Mercantil desta titulación non precisa de coñecementos xurídicos previos. De todas formas, a primeira das sesións prácticas adicárase íntegramente ao estudo dos diferentes tipos de normas e a facilitar información sobre bases de datos de carácter xurídico onde poder buscar a lexislación vixente e actualizada.

2.- Aínda que o idioma seleccionado para a elaboración da guía docente e do material repartido ao longo do curso sexa o galego, ás clases desenvolveránse en castelán ca finalidade de facilitar a súa comprensión aos estudiantes ERASMUS que queiran cursar esta materia.

Plan de Continxencias

Description

==== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ====

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

==== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ====

*** Metodoloxías docentes que se manteñen**

Todas as actividades docentes (leccións maxistrais, prácticas de resolución de exercicios, preparación de traballos...) manteranse mediante a utilización combinada da Plataforma docente e Campus Remoto.

*** Metodoloxías docentes que se modifican**

Non se modificarán as metodoloxías.

*** Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)**

A atención personalizada realizarase mediante a utilización combinada da Plataforma docente (foros, corrección comentada de tarefas...) e do Campus Remoto (titorías persoais e en grupo) a través do despacho virtual de cada un dos docentes da materia.

*** Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir**

Non se modificarán os contidos.

*** Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe**

Para facilitar o acceso online á bibliografía o profesorado ampliou no posible as referencias a recursos electrónicos e dixitalizados.

O alumnado ten á súa disposición todo o material elaborado pola profesora e utilizado nas aulas.

*** Outras modificacións**

Non se realizarán outras modificacións.

==== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ====

Consérvanse as probas e porcentaxes de avaliación da materia. Non obstante, no caso de suspensión das clases presenciais e peche do Centro e Bibliotecas da Universidade, o examen final será realizado de xeito virtual utilizando Campus remoto e/ou a Plataforma docente.

*** Información adicional**

Os exames realizaranse a través das aulas do Campus Remoto e das actividades, ferramentas e recursos da Plataforma docente.

Cando sexa necesario utilizar materiais específicos para realizar as probas, estes poderán proxectarse na aula virtual do Campus Remoto e/ou descargarse a través dunha tarefa na Plataforma docente.

A entrega dos exames realizarase tamén, sempre que sexa posible, a través dunha tarefa na Plataforma docente. De existiren problemas técnicos insalvables, poderanse utilizar como vías alternativas o correo electrónico ou unha fotografía da proba enviada a través dun móvil.

IDENTIFYING DATA

Economics: World economy

Subject	Economics: World economy		
Code	V03G100V01202		
Study programme	Degree in Economics		
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Basic education	Year 1st
Teaching language	Galician English		Quadmester 2nd
Department			
Coordinator	Simón Fernández, Xavier		
Lecturers	Padín Fabeiro, María Carmen Simón Fernández, Xavier		
E-mail	xsimon@uvigo.gal		
Web			
General description	Hopefully the World Economy meets your expectations and we come to June with the satisfaction of a job well done. The teacher will accompany you on this path and will provide you with help to learn about various tools that will improve your analytical skills.		

Skills

Code			
C3	Know the institutional framework of the economy.		
C4	Ability of situating an economy in its own historical evolution.		
C5	Understand the basic functioning of the economy, both from a broad perspective as well as a close one.		
C8	Ability to look for, identify and interpret relevant sources of economic information and their contents.		
C13	Ability to prepare economic assessment reports		
D5	Skills to make coherent and intelligible statements both in oral and written form.		
D7	Promote critical and self-critical thinking.		

Learning outcomes

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Understand the operation fundamentals of economy, distinguishing between developed and underdeveloped countries.	C3 C4 C5	D5
Prepare analytical reports on the economic structure (through a set of variables) on a group of different countries	C3 C5 C8 C13	D5 D7
Prepare analytical reports on the dynamics of some economic variables on a range of countries	C3 C4 C8 C13	D5 D7
Give an oral presentation of reports on the structure and dynamics of a group of different countries. Individual and collective arguments concerning specific economic situations	C8 C13	D5 D7

Contents

Topic	
PART I. INTRODUCTION	Topic 1 - Basic concepts, methodology and sources. Description: The economic system. Systems Analysis. Databases and Bibliography.
PART II. STRUCTURE AND DYNAMICS OF WORLD ECONOMY	Topic 2 - Developed economies. Topic 3 - Underdeveloped economies Topic 4 - Other forms of insertion in the world economy Description: This part is treated as a single topic. The main concepts and processes are: origin of capitalism; development and underdevelopment; center / periphery relations; similarities and differences in the development process; real socialism; the Chinese economy

PART III - STRUCTURE AND ECONOMIC ACTIVITIES

Topic 5 - Human resources: population and the labor market.

Description:

Demographic behavior: its impact on the levels of well-being; unemployment; economic activity; population and welfare state.

Topic 6 - Natural resources and economic development.

Description:

Agrarian Production Models; Fishing Production Models; Ecology and Economics; Global Environmental Issues/Problems; Income level and environmental sensitivity

Topic 7 - Technology, industry and services.

Description:

Production and Work Organization Models; the role of technology; relevance of ICTs; Tertiary economies

PART IV - INTERNATIONAL RELATIONS AND ECONOMIC INSTITUTIONS

Topic 8 - International monetary and financial institutions: International Monetary System, International Monetary Fund and World Bank.

Description:

Global systemic coherence; international payment system; regulation of financial flows;

Topic 9 - Regulation of international trade: the World Trade Organization.

Description:

Global systemic coherence; International Trade Regulation; sectorial aspects of International Trade; Free trade and development

Topic 10 - Economic integration processes.

Description:

Economic integration processes: concepts and experiences; Monetary and Economic Union in the EU; sectoral policies

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminars	8	18	26
Practices through ICT	4	10	14
Discussion Forum	3	8	11
Collaborative Learning	3	10	13
Lecturing	30	44	74
Essay questions exam	2	10	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Seminars	The students will give oral presentations of the requested reports in the seminars.
Practices through ICT	Sessions in Computer Room on the management of Statistical Servers and Databases Throughout these sessions, the students will practice handling economic information from these servers and receive key points to elaborate several reports. Each report will consist in answering one or more questions by analyzing data and graphical data representation. The data will become part of a specific database for a set of countries that the students will be building up as they progress throughout the course.
Discussion Forum	- The students will have a discussion activity on a proposed topic in a seminar session. They will be divided into opposing groups that must address their adversaries and ask questions.
Collaborative Learning	Students will be divided into groups during a seminar session. They will have to make a Collective Report on a common issue, give an oral presentation and address the questions that other students and/or the teacher will ask them.
Lecturing	Several lectures will be compulsory and they will be part of final test.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	The teacher will provide the guidelines that will help the students direct their work on the different elements comprising the subject.
Seminars	The groups are small and they focus on specific aspects. Therefore, the student will play the central role in building interpretative speeches on the economic, social and environmental phenomena related to/linked to the subject.
Practices through ICT	These practices are developed in the initial weeks so that the student may handle some economic, social and environmental indicators: search for the data in the statistical servers, make calculations, graph the results, etc. Students should learn to formulate written arguments on a well-known matter/issue. They will use prior knowledge, expand their conceptual spectrum, attend to conjectural information, understand the quantitative information previously generated ... in order to write specific reports.
Discussion Forum	Discussion Forums will serve to gauge the possibilities of being part of a work team. The teacher can guide the group's structuring process, but the group must function autonomously
Collaborative Learning	It will serve to gauge the possibilities of being part of a work team. The teacher can guide the group's structuring process, but the group must function autonomously.

Assessment		Description			Qualification Training and Learning Results		
Seminars	Oral presentation of required reports and group work. Each of the reports will consist of a written text of limited length and a database collecting the values of the variables, the calculations of the selected indicators and their graphic representation.		25	C4 C5 C8 C13	D5 D7		
Practices through ICT	Written presentation of the reports on the first of the proposed topics that will be evaluated based on content and the database accompanying each report.		10	C3 C4 C5 C8 C13	D5		
Discussion Forum	Defense of a specific view/position on the proposed topic. Students will use arguments to strengthen their view/position. They will also formulate questions to weaken the opposing position of another group		10		D5 D7		
Collaborative Learning	Collective work to generate common ground on the proposed topic. Idea exchange.		10		D5		
Lecturing	Participation in the lectures will count towards the final evaluation. This participation will be instrumented through: -Questions and oral comments during the session -Critical reviews on mandatory and voluntary readings		5	C3 C4 C5	D5 D7		
Essay questions exam	The written test will consist of any of following elements: - Determining whether statements are true or false - Listing the characteristics, differences and / or similarities of economic processes - Making an economic interpretation of data, graphs or texts.		40	C3 C4 C5	D5		

Other comments on the Evaluation

The student must obtain 5 or more points, understood as the sum of the scores obtained in each of the parts of the evaluation, to pass the subject. In any case, students must obtain a score of at least 3 over 10 on the essay exam to pass. In the second call, the students will keep their continuous assessment score (except the test: students must do it again).

Likewise, they will have the chance to improve the results obtained in the exercises carried out at the Seminars or the Computer Room. They must also take an essay exam. Alternatively, students may choose to be evaluated with a final test that will involve 100% of the grade. Likewise, for the last call of the degree, students may choose to be evaluated with a final test that will involve 100% of the grade.

For choosing the option final test with 100% of the grade, students must send an e-mail to teacher before first Friday of third education month.

Exam dates must be consulted on the Faculty website (<http://fccee.uvigo.es/>)

Sources of information

Basic Bibliography

Vidal Villa e Martínez Peinado, **Economía Mundial**, 2000,

Jaime Requeijo, **Economía Mundial**, 2006,
Complementary Bibliography
VV. AA, **Sistema Económico Mundial**, 2004,
Samir Amin, **El capitalismo en la era de la globalización**, 1998,
Samir Amin, **La desconexión**, 1988,
VV. AA., **La economía mundial en transformación**, 2011,
Organización Internacional do Traballo, <http://laborsta.ilo.org/>, 2015,
Banco Mundial,
<http://databank.worldbank.org/data/views/variableselection/selectvariables.aspx?source=world-development-indicators>,
2015,
Fondo Monetario Internacional, <http://unstats.un.org/unsd/syb/>, 2015,
Eurostat, <http://ec.europa.eu/eurostat/>, 2015,
Organización Mundial do Comercio, <http://stat.wto.org/StatisticalProgram/WSDBStatProgramHome.aspx?Language=E>, 2015,

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Economics: Applied economic techniques/V03G100V01105

Other comments

Studying World Economy involves understanding processes rooted in history. However, these processes are alive and built day by day. Therefore, following this subject and achieving the necessary skills requires constant reading. This not only includes books and articles, but also reports from international institutions and non-governmental organizations dealing with issues on economic development and information on current events published on a daily basis in general and specific newspapers/ news journals.

Contingency plan

Description

==== EXCEPTIONAL PLANNING ===

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

==== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ===

* Teaching methodologies maintained

If the teaching were virtual, the CAMPUSREMOTO will be used as the space for teaching, in combination with other tools such as Moovi and Moodle.

All methodologies will be kept except Sessions in Computer Room

* Teaching methodologies modified

Sessions in Computer Room on the management of Statistical Servers and Databases will be substituted by online sessions teaching key issues in regard to basic statistical software to analyze economic and social data.

* Non-attendance mechanisms for student attention (tutoring)

Personal Virtual Room; email

* Modifications (if applicable) of the contents

No modification necessary

* Additional bibliography to facilitate self-learning

No additional bibliography

==== ADAPTATION OF THE TESTS ===

All tests and their weight are maintained

IDENTIFYING DATA

Economía: Principios de economía II

Subject	Economía: Principios de economía II			
Code	V03G100V01203			
Study programme	Grao en Economía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Basic education	Year 1	Quadmester 2c
Teaching language	Galego			
Department	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinator	Giménez Fernández, Eduardo Luís			
Lecturers	Giménez Fernández, Eduardo Luís			
E-mail	egimenez@uvigo.es			
Web				
General description	É posible describir o funcionamento das economías dun xeito analítico? O obxectivo deste curso é proporcionar ferramentas para analizar datos económicos e detectar regularidades que permitan analizar de xeito analítico temas de interese económico.			

Competencias

Code	
C2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
C4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
C5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos más amplos como nos más próximos
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results
O alumno familiarizarase coa maneira de pensar dos economistas, isto é, no uso dos instrumentos analíticos fundamentais e no coñecemento dos conceptos básicos da economía.	C2 C4 C5 C6
O alumno familiarizarase co manexo de bases de datos de economía así como no manexo de follas de cálculo que lles permita organizar a información obtida das devanditas bases.	C8
O alumno aprenderá a analizar datos económicos e a expor as súas conclusións dunha maneira organizada.	D5

Contidos

Topic	
1. Introducción	1. Introdución
2. Os datos	2.1. Contas Nacionais: PIB, Sector Publico e Sector Exterior. 2.2 Prezos: IPC e Deflator do PIB 2.3 Demografía e Mercado Laboral 2.4 Diñeiro 2.5 Sector Financeiro 2.6 Prezos: taxas de xuro e índices
3. Dando sentido aos datos: modelos económicos	3.1 Modelo Circular da Renda 3.2 As Restriccóns dos Axentes Económicos: Aforro, Investimento, Débeda Pública e Sector Exterior 3.3 Crecemento económico 3.4 Ciclos Económicos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección magistral	30	35	65
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	20	28
Traballo	4	20	24
Presentación	8	20	28
Exame oral	0	5	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description	
Lección maxistral	Clases semanais de dúas horas de teoría.

Atención personalizada

Methodologies Description

Lección maxistral	As tutorías individuais terán lugar, previa cita co alumnado interesado, no Despacho Virtual https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/487723425 Acceso dos alumnos: DespachoVirtual-307
-------------------	--

Avaluación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercícios nas clases prácticas dos problemas propostos.	22.5	C2 C4 C5 C6
Traballo	Avaliarase a presentación de traballos e actividades propostas na clase.	27.5	C8 D5
Presentación	Presentación na clase dos cadros e gráficos solicitados. Traballo acumulativo que terá que presentarse ao final de curso.	50	C2 C4 C5 C6 C8
Exame oral	Exame final oral para os alumnos que desexen obter unha Matrícula de Honra, e para aqueles que non opten pola avaliación continua (100% da nota). Realizará-se na data oficial establecida no calendario de exames.	0.1	C2 C4 C5 C6 C8 D5

Other comments on the Evaluation

Avaluación continua: A nota do alumno constará de catro partes: A presentación de exercícios nas clases prácticas de exercícios propostos e subi-los á plataforma, até un 22,5% da nota; a presentación de traballos e actividades propostos ao longo do curso, até un 27,5% e a avaliación das presentacións nas clases prácticas de exercícios propostos na clase teórica e subi-los á plataforma, até un 50% da nota. O exame oral final é obligatorio para os alumnos que quieran acceder a unha Matrícula de Honra. A nota final do alumno será a suma das notas destas catro partes.

Se un alumno non supera o curso pola avaliación continua, deberá presentarse ao exame final oral que representará o 100% da cualificación.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudiante pode escoller ser avaliado cun exame final oral que representará o 100% da cualificación.

Na convocatoria para o final da carreira, o exame oral suporá o 100% da cualificación.

As datas dos exames da materia estarán disponibles na páxina web da facultade (<http://fccee.uvigo.es>).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Williamson, S., **Macroeconomía**, 4ª edición, Pearson Educación, 2012

Da-Rocha, J.M., Restuccia, D., **The role of agriculture in aggregate business cycles**, Review of Economic Dynamics, 9 (3), pp. 455-482., 2006

Gollin, D., **Getting income shares right**, Journal of Political Economy, 110 (2), pp. 458-474, 2002

Lucas Jr., R.E., **Some macroeconomics for the 21st century**, Journal of Economic Perspectives, 14 (1), pp. 159,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Microeconomía I/V03G100V01304

Macroeconomía I/V03G100V01503

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Estatística: Estatística I/V03G100V01205

Subjects that it is recommended to have taken before

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102

Economía: Técnicas de economía aplicada/V03G100V01105

Plan de Continxencias**Description****==== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===**

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinínenlo atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

==== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas: as clases impartiranse na aula virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

Salas do profesorado virtual:

<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/487723425>

O contrasinal é: DespachoVirtual-307

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Ningún

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é preciso.

* Outras modificacións

==== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

En circunstancias excepcionais, as probas realizásense a través da plataforma docente.

IDENTIFYING DATA

Empresa: Economía da empresa

Subject	Empresa: Economía da empresa	Choose	Year	Quadmester
Code	V03G100V01204			
Study programme	Grao en Economía	Basic education	1	2c
Descriptors	ECTS Credits 6			
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Piñeiro García, María del Pilar			
Lecturers	Piñeiro García, María del Pilar			
E-mail	pilar@uvigo.es			
Web				
General description	Trátase de presentar a empresa como axente económico fundamental, explicando os aspectos básicos da súa xestión e os problemas asociados ao seu goberno. Partindo desta base, identifícanse e defínense as grandes áreas funcionais, profundando nos aspectos específicos da súa xestión e nas problemáticas económicas que se formulan.			

Competencias

Code	
B4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
C7	Comprender o entorno empresarial
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as más idóneas
D2	Capacidade de traballar en equipo
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Identificar as clases de empresas que existen e as súas principais características.	C7
Comprender a empresa como un sistema formado por subsistemas que se interrelacionan.	C7
Saber aplicar técnicas para realizar unha análise da empresa o do seu entorno.	C7
Identificar e saber aplicar os conceptos fundamentais da administración de empresas.	C7
Identificar e saber aplicar os principais criterios para a toma de decisións nas empresas.	C12
Coñecer os diferentes tipos de decisións de operacións e saber aplicar as principais técnicas para a toma de decisións neste ámbito.	C7 C12
Identificar as principais fontes de financiación da empresa e saber elexir a máis adecuada en cada situación.	C7
Comprender a estructura económico-financeira dunha empresa e o principio de equilibrio económico-financeiro.	C7
Identificar e saber aplicar os criterios de selección de inversións para avaliar as alternativas de inversión dunha empresa.	C12
Identificar os conceptos de marketing e dirección de marketing, ser capaz de definir o mercado da empresa e a situación de dito mercado.	C7 C12
Identificar as variables do marketing-mix e saber utilizarlas para a adopción de decisións comerciais eficientes.	C12
Mellorar a capacidade de traballar en equipo.	D2
Mellorar as habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas.	D5
Mellorar a actitude crítica e autocrítica.	D7
Mellorar o autocontrol no sistema de traballo, en canto ao tempo e a planificación.	B4
Mellorar as habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido.	C8

Contidos

Topic

Tema 1. A empresa e o empresario	1.1. Concepto de empresa 1.2. A figura de empresario/a 1.3. Clases de empresas 1.4. Obxectivos da empresa 1.5. A empresa como sistema: principais subsistemas empresariais 1.6. O contorno da empresa
Tema 2. Principios básicos da administración de empresas	2.1. Introducción á administración de empresas 2.2. A planificación empresarial 2.3. A organización da empresa 2.4. A integración do persoal 2.5. A dirección dos recursos humanos 2.6. Sistemas e procesos de control
Tema 3. A toma de decisións na empresa	3.1. O proceso de toma de decisións 3.2. Tipos de decisións 3.3. Situacións de certeza, risco e incerteza 3.4. A matriz de decisión 3.5. Métodos e criterios para a toma de decisións 3.6. Decisións secuencias e árbores de decisión
Tema 4. A dirección de operacións	4.1. Introducción 4.2. Concepto e obxectivos da dirección de operacións 4.3. O proceso de planificación, programación e control da producción: principais decisións estratéxicas e tácticas 4.4. O punto morto da empresa 4.5. A xestión dos inventarios de demanda dependente e independente 4.6. Planificación, programación e control de proxectos
Tema 5. A dirección financeira	5.1. Introducción 5.2. O patrimonio e o balance da empresa 5.3. As fontes financeiras da empresa 5.4. A estrutura económico-financeira da empresa 5.5. Princípio de equilibrio económico-financeiro: o fondo de rotación 5.6. Os ciclos de actividade da empresa e o período medio de maduración 5.7. Análise da situación económica e financeira mediante ratios 5.8. Criterios de valoración e selección de inversiones
Tema 6. A dirección comercial	6.1. Introducción 6.2. Concepto de mercadotecnia e dirección de mercadotecnia 6.3. Definición do mercado da empresa 6.4. Análise da situación do mercado da empresa 6.5. Estratexias comerciais: a mercadotecnia mix

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Flipped Learning	29	20	49
Resolución de problemas de forma autónoma	20	30	50
Cartafol/dossier	0	44	44
Exame de preguntas obxectivas	0	3	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas para contactar e reunir información sobre o alumnado, así como para presentar a materia.
Flipped Learning	Algunhas actividades de aprendizaxe realizaranse fóra da aula, e coa presenza da docente se facilitará e potenciará outros procesos de adquisición e práctica de coñecementos.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver de forma autónoma a súa análise e resolución. Parte da resolución dos problemas realizarase de forma presencial nas prácticas.
Cartafol/dossier	Recompilación do traballo do/a estudiante co obxectivo de amosar os seus esforzos, progresos e logros na materia. A recompilación incluirá os traballos e probas que determine a docente e serán subidos á plataforma MOOVI no tempo e forma que se determinen.

Atención personalizada

Methodologies	Description

Actividades introductorias	Resolveranse as dúbihdas formuladas polo estudiantado sobre os contidos e o desenvolvemento da materia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolveranse as dúbihdas formuladas polo estudiantado sobre os contidos e o desenvolvemento da materia.
Flipped Learning	Resolveranse as dúbihdas formuladas polo estudiantado sobre os contidos e o desenvolvemento da materia.
Cartafol/dossier	Resolveranse as dúbihdas formuladas polo estudiantado sobre os contidos e o desenvolvemento da materia.

Avaluación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Cartafol/dossier	<p>Recompilación do traballo do/a estudiante co obxectivo de amosar os seus esforzos, progresos e logros na materia. A recompilación incluirá os traballos e probas que determine a docente e serán subidos á plataforma MOOVI no tempo e forma que se determinen.</p> <p>O cartafol/dossier debe estar completo para ser evaluado. Non será avaliado no caso de que esté incompleto ou se detecte calquera tipo de plaxio.</p>	30	
Exame de preguntas obxectivas	<p>Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). O/a estudiante selecciona unha resposta entre un número limitado de posibilidades.</p> <p>Correspóndese cos cuestionarios que se realizan ao longo do curso en MOOVI.</p>	30	
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>Proba na que o/a estudiante debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesorado, aplicando os coñecementos que adquiriu. É parte do exame final.</p>	20	
Exame de preguntas de desenvolvemento	<p>Probas para avaliar as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Cada estudiante debe responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que teña sobre a materia. É parte do exame final.</p>	20	

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliação nas convocatorias ORDINARIA E EXTRAORDINARIA consta de dúas alternativas.

1. Avaluación CONTINUA. Está formada por:

- Cartafol (MOOVI) - 30% - Debe incluir todas as actividades para ser avaliado.- Cuestionarios (MOOVI) - 30% - Deben realizarse todos os cuestionarios para ser avaliado.- Exame final (Presencial) - 40%

2. Avaluación NON CONTINUA :

- Exame final (100%). Este exame será diferente ao realizado baixo a opción de Avaluación CONTINUA.

IMPORTANTE:

- A elección por parte do alumnado dunha das alternativas deberá facerse no plazo establecido pola responsable da materia, que se comunicará en MOOVI.
- No caso de participar nalgúnha proba intermedia e non presentarse ao exame final, a nota final da materia será a nota dos cuestionarios e o dossier.
- No caso de AVALIACIÓN CONTINUA, de detectarse plaxio nalgúnha das probas intermedias, o sistema de avaliação pasará a ser o de NON CONTINUA.

No sistema de avaliação da convocatoria DE FIN DE CARREIRA o exame final suporá o 100% da calificación.

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade: <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

PIÑEIRO GARCÍA, T.; ARÉVALO TOMÉ, R.; CABALLERO FERNÁNDEZ, G. e GARCÍA-PINTOS ESCUDER, A., **Introducción a la economía de la empresa. Un enfoque teórico-práctico**, 2009,

Complementary Bibliography

BUENO CAMPOS, E., **Curso básico de economía de la empresa: un enfoque de organización**, 2002,
CRESPO FRANCO, T. e PIÑEIRO GARCÍA, P., **Producción. Planificación, programación e control, Exercicios resoltos**, 2005,

MAYNAR MARIÑO, P.; BAÑEGIL PALACIOS, T.M. e GALERA CASQUET, C., **La economía de la empresa en el espacio europeo de educación superior**, 2008,

CRESPO FRANCO, T. e PIÑEIRO GARCÍA, P., **Producción. Planificación, programación e control**, 2005 (2ª edición),

DÍEZ DE CASTRO, E e REDONDO LÓPEZ, C., **Administración de empresas**, 1999,

FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E.; JUNQUERA CIMADEVILLA, B. e DEL BRÍO GONZÁLEZ, J.A., **Iniciación a los negocios para ingenieros. Aspectos funcionales**, 2008,

GIL ESTALLO, M.A. e GINER DE LA FUENTE, F. E., **Cómo crear y hacer funcionar una empresa**, 2007 (7º edición),

JIMÉNEZ CABALLERO, J.L.; PÉREZ LÓPEZ, C. e DE LA TORRE GALLEGOS, A., **Dirección financiera de la empresa. Teoría y práctica**, 2007,

KRAJEWSKI, L.J. e RITZMAN, L.P., **Administración de operaciones. Estrategia y análisis**, 2000 (5ª edición),

KOONTZ, H. e WEIHRICH, H., **Administración: una perspectiva global**, 2004,

PÉREZ GOROSTEGUI, E., **Introducción a la economía de la empresa**, 2002,

SUÁREZ SUÁREZ, A.S., **Curso de economía de la empresa**, 1996,

Recomendacións

Other comments

Plan de Continxencias

Description

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

As metodoloxías docentes e de avaliación propostas considéranse axeitadas ante unha posible situación excepcional derivada da evolución do COVID-19, trasladándose ao Campus Remoto e/ou á Plataforma MOOVI. En canto ao mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías), nesa situación, realizarase a través do correo electrónico, foros en MOOVI e/ou aulas virtuais.

IDENTIFYING DATA

Estatística: Estatística I

Subject	Estatística: Estatística I			
Code	V03G100V01205			
Study programme	Grao en Economía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Basic education	Year 1	Quadmester 2c
Teaching language	Castelán			
Department	Estatística e investigación operativa			
Coordinator	Rodríguez Campos, María Celia			
Lecturers	Rodríguez Campos, María Celia			
E-mail	mcrdguez@uvigo.es			
Web				
General description	Estatística I é unha materia de formación básica que se imparte no segundo cuatrimestre do primeiro curso do Grao en Economía e consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumnado. Con esta materia preténdese, en primeiro lugar, que o alumnado sexa capaz de manexar adecuadamente a información contida nun conxunto de datos. Para iso, aprenderá a organizala, representala gráficamente e resumila nunha serie de indicadores cuxa correcta interpretación permitiríalles obter unha visión global do funcionamento do proceso en estudo. Por outra banda, proporcionarase ao alumnado a ferramenta teórica básica para comprender o comportamento dos fenómenos aleatorios, entre os que se inclúen numerosos procesos económicos, e os diferentes modelos que se utilizan para representalos. O seguimento do curso de Estatística I, xunto co de Estatística II no segundo cuatrimestre do segundo curso, dotará ao alumnado da capacidade de afrontar as distintas etapas dunha investigación estadística, desde a formulación dun problema real ata a interpretación das análises realizadas, que permitirán entender mellor as características do fenómeno estudiado e aplicar este coñecemento en ámbitos como a predición do seu comportamento futuro.			

Competencias

Code

A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
C1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
C12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as más idóneas
C13	Capacidade de elaborar informes de asesoramiento económico
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocítica

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Organizar en táboas e representar gráficamente un conxunto de datos	B2	C10 C12
Coñecer os principais coeficientes utilizados na análise descritiva dun conxunto de datos		C1 C6
Calcular os coeficientes apropriados segundo a natureza das observacións e o tipo de análise a realizar	A2	B7 C6 C10 C12 C13
Interpretar adecuadamente os resultados obtidos na análise descritiva dos datos	A3	C6 C10 D5 D7 C13

Comprender o concepto de experimento aleatorio e identificar os posibles sucesos		C1
Coñecer e comprender o concepto de probabilidade e as súas propiedades		C1
Resolver correctamente exercicios sobre cálculo de probabilidades	A2	B7 C1
Comprender o concepto de variable aleatoria e distinguir entre variables discretas e continuas		C1 C6
Calcular probabilidades relativas a unha variable aleatoria		C1 C6
Coñecer e obter as principais características das variables aleatorias		C1 C6 C10
Coñecer os principais modelos de distribucións utilizados na representación de variables aleatorias		C1 C6 C10
Identificar que variable debe utilizarse en cada situación particular e discernir o modelo adecuado para representala.		C6 C10
Identificar as variables aleatorias independentes		C1 C6 C10
Resolver correctamente exercicios sobre variables aleatorias e as súas distribucións	A2	C6 C10
Manexar o programa estatístico utilizado na materia		B2 C8 B7 C12 C13
Interpretar adecuadamente as saídas de resultados do programa estatístico	A3	B2 C6 D5 B7 C8 D7 C13

Contidos

Topic

TEMA 1. Introducción	Concepto e obxecto da Estatística. Etapas dunha investigación estatística. Estatística Descriptiva, Teoría da Probabilidade e Inferencia Estatística. Conceptos básicos e notacións. Variables cuantitativas e cualitativas.
TEMA 2. Distribucións de frecuencias unidimensionais	Frecuencias dunha variable estatística e as súas propiedades. Distribucións de frecuencias agrupadas e non agrupadas. Representacións gráficas. Medidas de posición: media, moda, mediana e cuantiles. Medidas de dispersión: percorridos, varianza, desviación típica e coeficiente de variación. Simetría e asimetría. Diagramas de caixa.
TEMA 3. Distribucións de frecuencias bidimensionais	Frecuencias bidimensionais. Distribucións marxinais e condicionadas. Independencia estatística. Covarianza e coeficiente de correlación. Asociación entre variables cualitativas: coeficientes chi-cadrado de Pearson e V de Cramer.
TEMA 4. Probabilidad	Experimento aleatorio. Espazo muestral e sucesos. Operacións con sucesos e as súas propiedades. Definicións de probabilidade: clásica (regra de Laplace) e frecuentista. Definición axiomática de Kolmogorov da probabilidade. Consecuencias dos axiomas. Probabilidade condicionada. Teorema do producto. Teorema da probabilidade total. Teorema de Bayes. Independencia de sucesos.
TEMA 5. Variables aleatorias unidimensionais	Definición. Función de distribución. Variables aleatorias discretas: función de probabilidade e propiedades. Variables aleatorias continuas: función de densidade e propiedades. Características dunha variable aleatoria: esperanza matemática, moda, mediana e cuantiles, varianza e desviación típica, asimetría.
TEMA 6. Principais distribucións discretas	Uniforme. Bernoulli. Binomial. Xeométrica. Binomial negativa. Hiperxeométrica. Poisson.
TEMA 7. Principais distribucións continuas	Uniforme. Normal. Exponencial. Gamma.
TEMA 8. Introducción ás variables aleatorias bidimensionais	Definición. Función de distribución. Variables discretas e continuas. Distribucións marxinais e condicionadas. Independencia de variables aleatorias. Covarianza e coeficiente de correlación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	10	7.5	17.5
Prácticas con apoio das TIC	5	7.5	12.5
Seminario	5	5	10
Resolución de problemas de forma autónoma	0	20	20

Estudo previo	0	26	26
Foros de discusión	0	1.5	1.5
Lección maxistral	30	30	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Resolveranse exercicios similares aos dos boletíns de problemas dos temas correspondentes a cada sesión. Os/as alumnos/as deberán entregar a solución dos exercicios propostos pola profesora para a súa corrección e cualificación.
Prácticas con apoio das TIC	Nestas sesións utilizaremos un programa estatístico, aplicando as técnicas introducidas nas clases teóricas a distintos conxuntos de datos. O alumnado deberá resolver, utilizando o mesmo programa, os exercicios propostos pola profesora. O ficheiro de resultados xerado deixarase na plataforma de teledocencia para a súa corrección e cualificación.
Seminario	As/os alumnas/os poderán expor todas as cuestiós ou dúbidas que teñan sobre os temas correspondentes, tanto a nivel teórico como práctico. Ademais, resolverán cuestionarios tipo test con preguntas teóricas e prácticas dos temas indicados, co obxecto de valorar o nivel de comprensión alcanzado. Para iso utilizarase a ferramenta de cuestionarios da plataforma de teledocencia, que xerará unha cualificación que tamén formará parte da nota final.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado deberá resolver pola súa conta todos os exercicios do boletín de problemas e realizar os cuestionarios de autoevaluación dispoñibles na plataforma de teledocencia.
Estudo previo	Preparación do exame final
Foros de discusión	O alumnado poderá expor cuestiós ou dúbidas sobre contidos teóricos ou prácticos utilizando os foros dispoñibles na plataforma de teledocencia.
Lección maxistral	Nas clases de teoría presentaranse e desenvolverán os contidos de cada tema, acompañados dos exemplos necesarios para facilitar a asimilación dos conceptos básicos e a aplicación dos métodos estatísticos introducidos. Con anterioridade ao comezo de cada tema, proporcionarase, a través da plataforma de teledocencia, un boletín de problemas, dos cales a profesora resolverá en clase algúns exercicios tipo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	O alumnado poderá expor cuestiós ou dúbidas sobre contidos teóricos ou prácticos durante as sesións de titoría en grupo.
Foros de discusión	O alumnado podrá expor cuestiós ou dúbidas sobre contidos teóricos ou prácticos utilizando os foros dispoñibles na plataforma de teledocencia

Avaluación

	Description	Qualification	Training and Learning Results					
Resolución de problemas	Nestas sesións os/as alumnos/as resolverán de forma individual varios exercicios, cuxa solución se presentará por escrito e será recollida pola profesora para a súa corrección e cualificación.	22.5	A2	B2	C1	D5		
			A3	B7	C6	C10	C12	C13
Prácticas con apoio das TIC	Utilizando un programa de análise estatístico de datos os alumnos e alumnas realizarán os exercicios propostos, xerando un ficheiro de resultados que se deixará na plataforma de teledocencia para a súa corrección e cualificación.	15	A3	B2	C6	D5	B7	C8
							C12	C13
Seminario	Nestas sesións as/os alumnas/os resolverán cuestionarios tipo test utilizando a ferramenta de cuestionarios da plataforma de teledocencia.	15	A2	C1	D7		C6	C10
							C12	
Resolución de problemas de forma autónoma	Valorarase o traballo do alumnado mediante a súa participación nas clases teóricas e prácticas e a utilización das ferramentas da plataforma.	7.5				D5		D7

Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final (exercicios)	32	A2	B7	C1	D5
			A3		C6	
				C8		
				C10		
				C12		
				C13		
Exame de preguntas obxectivas	Exame final (cuestionario)	8	A2	B7	C1	D5
			A3		C10	
				C12		

Other comments on the Evaluation

A cualificación final da materia calcularase como o máximo entre E e $(0.4 \times E + 0.6 \times P)$, sendo E a nota do exame final e P a nota das demais probas (ambas as notas sobre 10). Do cálculo anterior dedúcese que o estudiantado pode ser avaliado cun único exame final que supoña o 100% da cualificación.

Para superar a materia, o alumnado debe obter unha cualificación maior ou igual que 5 (sobre 10) na nota final, debendo alcanzar polo menos 3.5 puntos (sobre 10) no exame final. Se unha alumno/a obtén no exame final unha nota inferior a 3.5 puntos (sobre 10), a súa cualificación final da materia será o mínimo entre as dúas cantidades seguintes: a) 4.5 e b) máximo entre E e $(0.4 \times E + 0.6 \times P)$.

O criterio de avaliación será o mesmo na segunda convocatoria.

Na convocatoria de *Fin de carreira* o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas dos exames poderanse consultar na web da Facultade: <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Casas Sánchez, J.M. y Santos Peñas, J., **Introducción a la Estadística para Economía**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2002

Esteban García, J. y otros, **Estadística Descriptiva y nociones de Probabilidad**, Paraninfo, 2008

Uña Juárez, I., Sanz Martínez, J. y Tomeo Perucha, V., **Cálculo de Probabilidades**, Garceta Grupo Editorial, 2009

Complementary Bibliography

Casas Sánchez, J.M. y otros, **Ejercicios de estadística descriptiva y probabilidad para Economía y Administración de Empresas**, Pirámide, 2006

Martín Pliego, F. J., **Introducción a la Estadística Económica y Empresarial**, 3ª ed, Paraninfo, 2004

Martín-Pliego, F. J. y Ruíz-Maya, L., **Fundamentos de Probabilidad**, 3ª ed, Paraninfo, 2013

Martín-Pliego, F. J.; Ruíz-Maya, L. y Montero Lorenzo, J. M., **Problemas de Probabilidad**, Thomson Paraninfo, 2006

Peña, D., **Fundamentos de Estadística**, Alianza Editorial, 2008

Pérez, C., **IBM SPSS Estadística Aplicada. Concepto y ejercicios resueltos**, Garceta Grupo Editorial, 2013

Rohatgi, V. K. and Saleh, A. K. Md. E., **An Introduction to Probability and Statistics**, 3rd ed, Wiley, 2015

Tomeo Perucha, V. y Uña Juárez, I., **Estadística Descriptiva**, Garceta Grupo Editorial, 2009

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Estatística II/V03G100V01403

Subjects that it is recommended to have taken before

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Plan de Continxencias

Description

== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ==

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ==

Mantéñense as mesmas metodoloxías impartindo a docencia mediante videoconferencia a través de Campus Remoto e utilizando, si é o caso, a plataforma de teledocencia para a entrega de exercicios ou realización de cuestionarios.

No caso de "Prácticas con apoio das TIC" tentarase utilizar un programa estatístico que estea dispoñible para os alumnos.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

Realizaranse titorías mediante videoconferencia no despacho virtual (con cita previa), foros na plataforma de teledocencia e correo electrónico.

* Información adicional:

Os alumnos terán á súa disposición na plataforma de teledocencia todo o material necesario para o seguimento da materia (apuntamentos, boletíns de problemas, solucións de exercicios e prácticas,...) así como cuestionarios de autoavalación.

==== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Mantéñense as mesmas probas pero realizadas en modalidade non presencial mediante o uso combinado de Campus Remoto e a plataforma de teledocencia.

Nestas probas o alumnado debe identificarse visualmente, presentando o correspondente documento, e permanecer conectado coa cámara activada até a súa finalización.
